

Transgressiver (adverbialparticipier)

Transgressiver eller adverbialparticipier er en infinit verbalform, der betegner en bihandling / udtrykker sekundær prædikation, som ledsager hovedhandlingen, udtrykt af et finit verbum. Det "logiske" subjekt i transgressivkonstruktionen korrelerer med det grammatiske subjekt i sætningen med det finitte verbum. M.a.o. er det den samme person, der udfører både hoved- og bihandling.

Transgressiverne udtrykker en temporal eller en kausal relation til hovedhandlingen. Transgressiver, dannede af (imperfektive) præsensformer, udtrykker samtidighed (simultanitet), medens (ofte perfektive) præteritumsformer betegner en handling, der går forud for hovedhandlingen (anterioritet).

*****Dannelse*****

Transgressiver af præsensformer af **e-bøjningsverber** dannes ved, at man til imperativstammen føjer et –a:

играть → играй → *играй–а = **игра́я**

давать → давай → *давай–а = **дава́я**

интересоваться → интересуйся → *интересуй–а–сь = **интересу́ясь**

Transgressiver af præsensformer af **и-bøjningsverber** dannes ved, at man til infinitivstammen føjer et –а:

говорить → *говорj–а = **говоря́**

кричать → крич–а = **крича́** (ved palatal(iseret) konsonant skrives **а** og ikke **я**)

Betoningen er den samme som i infinitiv; hyppige undtagelser udgøres af følgende former:

лежа́ть → **ле́жа**

сиде́ть → **си́дя**

стоя́ть → **сто́я**

Transgressiver af præteritumsformer dannes ved, at man til infinitivstammen føjer et –в (–вшись, hvis verbet ender på –ся):

написать → **написа́-в**

вернуться → **верну́-вшись**

Transgressiver, der er afledt af verbet идти og dets præfigerede former, dannes ved tilføjelse af –а til imperativstammen:

прийти → **придя́**

пройти → **пройдя́**

*****Brug*****

Transgressiver forekommer i ledsætninger og betegner en handling der ledsager hovedhandlingen. Præsente transgressiver betegner en handling, der finder sted *samtidig* med hovedhandlingen:

1. *Играя*, дети кричали *Medens* børnene legede, råbte de
2. Иван, *сидя* в парке, читал газету *Ivan sad* i parken og læste avis

I de to eksempler finder handlingerne "at lege" og "at sidde" sted samtidigt med hovedhandlingerne ("råbte" og "læste avis"). Transgressivens relation til hovedhandlingen kan være temporal:

3. *Лёжа* на диване, она смотрела телевизор *Når* hun lå på sofaen, så hun fjernsyn

Relationen kan også være kausal:

4. *Стоя* на кухне, он видел на улице автобус *Fordi* han stod i køkkenet, kunne han se bussen udenfor
Fra sin plads i køkkenet kunne han se bussen udenfor

Transgressiver af præteritumsformer (oftest perfektive) betegner en handling, der går forud for hovedhandlingen:

5. *Написав* письмо, он ушёл *Da* han var færdig med at skrive brevet, gik han
6. Он пошёл домой, *выйдя* из магазина *Han gik* hjem, *efter at / da* han havde forladt butikken

Også her kan relationen være kausal:

7. Не *поняв* вопроса, она растерялась *Fordi* hun ikke havde forstået spørgsmålet, blev hun konfus